Chirurgia szczękowo- twarzowa i onkologia

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej, Chirurgii Jamy Ustnej i Implantologii ul. Lindleya 4, 02-005 Warszawa, tel. 22 502 17 97 email: kcst@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki
Koordynator przedmiotu	*Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki* pawel.zawadzki@wum.edu.pl
**Osoba odpowiedzialna za sylabus*)*	Dr n. med. E. Jaworska edyta.jaworska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Lek. dent. Błażej Bętkowski blazej.betkowski@wum.edu.pl Dr n. med. Edyta Jaworska edyta.jaworska@wum.edu.pl Dr n. med. Michał Jonasz michal.jonasz@wum.edu.pl Lek. dent. Andrzej Kołciuk andrzej.kolciuk@wum.edu.pl Lek. dent. Michał Kotlarski michal.kotlarski@wum.edu.pl Lek. stom. Piotr Piekarczyk piotr.piekarczyk@wum.edu.pl Dr n. med. Agnieszka Pilarska agnieszka.pilarska@wum.edu.pl Dr n. med. ZygmuntStopa zygmunt.stopa@wum.edu.pl Lek. dent. Bartłomiej Szczodry bartlomiej.szczodry@wum.edu.pl Dr n. med. Konrad Walerzak konrad.walerzak@wum.edu.pl

	Dr hab. n. med. Paweł Zawadzki pawel.zawadzki@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	IV rok, II semestr	**Liczba punktów ECTS**	3

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	8	0,3
seminarium (S)	26	1
ćwiczenia (C)	26	1
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	17	0,7

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Studenci nabierają umiejętności w badaniu pacjenta, diagnozowaniu chorób nowotworowych i następstw urazów w zakresie części twarzowej czaszki, udzielaniu pierwszej pomocy, pobieraniu materiału do badania histopatologicznego zgodnie ze wskazaniami, postępowaniu profilaktycznym uwzględniającym stany przednowotworowe i nowotworowe, wykonywaniu zabiegów ekstrakcji, nacięciu ropni zębopochodnych zewnątrzustnych, wykonywania prób uczuleniowych. Na salach zabiegowych studenci uczestniczą we wszystkich zabiegach z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej.
C2	Odbywający ćwiczenia studenci poprzez czynne uczestnictwo powinni zapoznać się z tematyką, zakresem oraz metodami leczenia chorych w klinice. Studenci indywidualnie współpracują z asystentami-lekarzami, pod opieką których wykonują wszystkie czynności związane z opieką i leczeniem chorych.

C3	W czasie pobytu w klinice studenci powinni zapoznać się z tokiem pracy Przychodni Przyszpitalnej i oddziału chorych leżących, z charakterem pracy lekarskiej, dokumentacją i ruchem chorych, ze sposobami pielę- gnacji chorych oraz organizacją Bloku Operacyjnego.
C4	Studenci powinni zwrócić uwagę na występujące jednostki chorobowe, metody ich rozpoznawania, dokumentowania, leczenia i rehabilitowania osób chorych po zabiegach operacyjnych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	**Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1.	normy zgryzowe na różnych etapach rozwoju osobniczego i odchylenia od norm;
F.W2.	zasady postępowania profilaktyczno-leczniczego w chorobach narządu żucia w różnym okresie rozwoju;
F.W3.	florę wirusową, bakteryjną i grzybiczą jamy ustnej i jej znaczenie;
F.W4	objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych chorobach jamy ustnej, głowy i szyi, z uwzględnieniem grup wiekowych;
F.W8.	zasady postępowania w przypadku torbieli, stanów przednowotworowych oraz nowotworów głowy i szyi;
F.W10	wskazania i przeciwwskazania do leczenia z wykorzystaniem wszczepów stomatologicznych;
F.W12.	przyczyny powikłań chorób układu stomatognatycznego i zasady postępowania w przypadku takich powikłań;
F.W13.	podstawy antybiotykoterapii i oporności przeciwantybiotykowej;
F.W14.	metody rehabilitacji narządu żucia;
F.W16.	zasady znieczulenia w zabiegach stomatologicznych i podstawowe środki farmakologiczne;
F.W19.	patomechanizm oddziaływania chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia;
F.W22.	zasady postępowania w przypadku chorób tkanek narządu żucia, urazów zębów i kości szczęk;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1.	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem lub jego rodziną;
F.U2	przeprowadzać stomatologiczne badanie fizykalne pacjenta;
F.U3.	wyjaśniać pacjentowi istotę jego dolegliwości, ustalać sposób leczenia potwierdzony świadomą zgodą pacjenta oraz rokowanie;
F.U7.	ustalać wskazania i przeciwwskazania do wykonania określonego zabiegu stomatologicznego;

F.U8.	prowadzić leczenie ostrych i przewlekłych, zębopochodnych i niezębopochodnych procesów zapalnych tkanek miękkich jamy ustnej, przyzębia oraz kości szczęk;
F.U9.	postępować w przypadku wystąpienia powikłań ogólnych i miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych i po zabiegach stomatologicznych;
F.U10.	przepisywać leki z uwzględnieniem ich interakcji i działań ubocznych;
F.U11.	prowadzić bieżącą dokumentację pacjenta, wypisywać skierowania na badania lub leczenie specjalistyczne stomatologiczne i ogólnomedyczne;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie", a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	
K2	

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się

Wykłady	W 1 Złamania górnego masywu twarzy- anatomia, etiologia, epidemiologia, rodzaje złamań, diagnostyka, leczenie, powikłania Złamania dolnego masywu twarzy- anatomia, etiologia, epidemiologia, rodzaje złamań, diagnostyka, leczenie, powikłania	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	W 2 Zakażenia w obrębie głowy i szyi. Stany zapalne –wiadomości ogólne – rodzaje zapaleń, etiologia, zasady i metody leczenia, powikłania. Ostre zębopochodne stany zapalne. Kierunki szerzenia się procesu zapalnego z okolicy przywierzchołkowej w żuchwie i szczęce – zapale- nie ozębnej, zapalenie okostnej, ropień podokostnowy, ropień podśluzówkowy, ropnie podskórne, przestrzeni – obraz kliniczny, różnicowanie. Przewlekłe zębopochodne stany zapalne. Zapalenie kości szczęk: ostre, przewlekłe, diagnostyka i leczenie. Zapalenia swoiste: promienica, kiła, gruźlica (objawy kliniczne w jamie ustnej). Powikłania stanów zapalnych jamy ustnej. Schorzenia zatok szczękowych.- anatomia i fizjologia zatok szczękowych, rodzaje schorzeń, leczenie, powikłania	F.W.3, F.W13.
	W 3 Profilaktyka onkologiczna i jej znaczenie.Wprowadzenie do onkologii, HPV.- podstawowe definicje, nomenklatura, rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, wpływ zakażenia HPV Nowotwory złośliwe jamy ustnej i części twarzowej czaszki- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie. Nowotworowe zmiany jamy ustnej i części twarzowej czaszki. Nowotwory łagodne- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie.	F.W8
	W 4 Guzy zębopochodne- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie. Torbiele kości szczęk, jamy ustnej i szyi- rodzaje torbieli, etiologia, epidemiologia, diagnosty- ka, leczenie	F.W8
	W 5 Podstawy embrilogii głowy i szyi. Etiopatogeneza wad rozwojowych twarzy i jamy ustnej, ich podział, rodzaje wad, epidemiologia, diagnostyka, leczenie. Złożone wady czaszkowo- twarzowe (zespół Crouzona, Aperta, Pierre'a Robina, Mobiusa, Caffeya-Slvermana, Parry'ego- Romberga).	F.W1., F.W.2
	W 6 Diagnostyka i leczenie choroby stawów skroniowo-żuchwowych- anatomia, etiologia, epidemiologia, rodzaje schorzeń, diagnostyka, leczenie, powikłania	F.W.4., F.W12.,F.W14. F.W.16., F.W19., F.W22.
	W 7 Schorzenia gruczołów ślinowych- anatomia, fizjologia, rodzaje schorzeń, etiologia, epidemio- logia, diagnostyka, leczenie, powikłania	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	W 8 Rekonstrukcje kostne w obrębie głowy i szyi- rodzaje ubytków poresekcyjnych, metody i materiały stosowane do rekonstrukcji, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, przypadki kliniczne	F.W10 .

Seminaria	S1. Organizacja pracy w oddziale i ambulatorium kliniki	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S2. Kwalifikacje chorych do leczenia w oddziale chirurgii szczękowo-twarzowej. Kwalifikacje chorych do zabiegu chirurgicznego- badanie kliniczne przedmiotowe i podmiotowe, diagnostyka labolatoryjna, choroby współistniejące, konsultacje wielospecjalistyczne	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S3. Anatomia głowy i szyi- powtórka.	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S4. Urazy czaszkowo-twarzowe, klasyfikacja złamań części twarzowej czaszki- powtórka	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S5. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów w znieczuleniu ogólnym.- choroby współisniejące, diagnostyka	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S6. Postępowanie chirurgiczne u osób obciążonych internistycznie.- choroby współisniejące, diagnostyka	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S7. Postępowanie z chorym po wstrząsie – ocena stanu pacjenta. Stany nagłe. Przetaczanie krwi i preparatów krwiozastępczych	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S8. Nowotwory skóry.- rodzaje nowotworów, etiologia, epidemiologia, diagnostyka, leczenie, rokowanie.	F.W8.
	S9. Wady czaszkowo-twarzowe – rodzaje, diagnostyka i leczenie.	F.W1., F.W.2
	S10. Planowanie 3D i przygotowanie pacjentów do zabiegu ortognatycznego.	F.W10.
	S11. Leczenie złamań żuchwy – etiologia, epidemiologia, objawy, diagnostyka, leczenie, powikłania	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S 12. Przygotowanie jamy ustnej do protezowania, zabiegi augmentacyjne, rodzaje zabie- gów, wskazania, przeciwwskazania, rekonstrukcja zgryzu (w oparciu o wszczepy śródkost- ne).	F.W.10.
	S 13. Zaburzenia potencjalnie złośliwe skóry, jamy ustnej i warg.- rodzaje, etiologia, diagno- styka, leczenie	F.W10.
	s 14 Schorzenia nerwów czaszkowych – anatomia, rodzaje, etiologia, diagnostyka, leczenie.	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.
	S 15. Implantologia stomatologiczna – wprowadzenie, wskazania do leczenia, kwalifikacja pacjenta. Materiały stosowane do sterowanej regeneracji tkanek. Zabiegi augmentacyjne, wskazania i kwalifikacje pacjentów do zabiegów.Zabiegi augmentacyjne, wskazania i kwalifi- kacje pacjentów do zabiegów, pokaz przypadków	F.W.10
	S 16. Dostępy chirurgiczne.- anatomia, zasady wyboru dojścia chirurgicznego, przypadki kliniczne 22. Kolokwium. Omówienie i podsumowanie zajęć	F.W.4., F.W12., F.W.16., F.W19., F.W22.

Ćwiczenia	C1- C8- zbieranie wywiadu lekarskiego C9- C17- przeprowadzanie badania fizykalnego i rozmowa pacjentem dotycząca proponowanego sposobu leczenia, świadomej zgody na zabiegi operacyjne, poinformowaniu o rokowaniach oraz o ewentualnych powikłaniach wynikających z terapii C18- C24- planowanie procesu leczenia z uwzględnieniem diagnostyki, leczenia chirurgicznego, leczenia farmakologicznego i opieki pooperacyjnej w oparciu o przypadki prezentowane na oddziale, możliwość biernego lub czynnego uczestnictwa w zabiegach operacyjnych C24- C26- tworzenie historii choroby w oparciu o przypadki prezentowane na oddziale	F.U1. F.U2. F.U3., F.U7., F.U8. F.U9., F.U10. F.U11.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Chirurgia stomatologiczna i szczękowo- twarzowa, redaktor naukowy Rahnama M., Wydawnictwo Lekarskie PZWL. 2024
2. Chirurgia Szczękowo-Twarzowa- Kryst L.(red.). PZWL: Warszawa 2012.
3. Chirurgia Szczękowo-Twarzowa. Red. S. Bartkowski, AM Kraków 1996.
4. Nowotwory zębopochodne i guzy nowotworopodobne kości szczękowych, Kaczmarzyk T., Stypułkowska J., Tomaszewska R., Czopek J. Wydawnictwo Kwintesencja Warszawa 2009.
5. Torbiele obszaru szczękowo-twarzowego- Kaczmarzyk T., Jadwiga Stypułkowska, Romana Tomaszewska:, Wydawnictwo Kwintesencja sp z o. o., Warszawa 2015.
6. Wybrane zagadnienia z onkologii głowy i szyi, Podręcznik dla lekarzy i studentów, Zapała J., Grażyna Wyszyńska-Pawelec Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017, wyd.1
7. Współczesna farmakoterapia w schorzeniach chirurgicznych jamy ustnej i tkanek okolicznych. Podręcznik dla studentów i lekarzy- Kaczmarzyk T., Aleksandra Goszcz, Lilia Grodzińska, Jadwiga Stypułkowska, Jarosław Woroń, Małgorzata Zaleska , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2006

Uzupełniająca

1. Anatomia głowy i szyi- Łasiński W. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 1990.
2. Zalecenia postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w nowotworach złośliwych Krzakowski Maciej, Krzysztof Warzocha (red.): – 2013 rok t. I, Wydawnictwo Viamedica, Gdańsk 2013.
3. Współczesna radiologia stomatologiczna- Różyło- Kalinowska Różyło TK, Wyd. III, Celej 2021
4. Whaites E. Podstawy radiologii stomatologicznej. 1995
5. Podstawy Chirurgii Stomatologicznej. Dominiak M., J. Zapała, T. Gedrange. 2013
6. Chirurgia ortognatyczna Dominiak M., J. Zapała, T. Gedrange. 2018

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia

F.U1., F.U2., F.U3., F.U7., F.U8., F.U9., F.U10., F.U11., F.W1., F.W2., F.W3., F.W4., F.W8., F.W10., F.W12., F.W13., F.W14., F.W16., F.W19., F.W22.	Obecność na wszystkich ćwiczeniach i seminariach jest obowiązkowa, w przypadku nieobecności należy z asystentem prowadzącym ustalić termin i formę zaliczenia. Kolokwium testowe zaliczające treści prezentowane na wykładach i seminariach. Test składa się z 25 pytań, każde pytanie zawiera 4 dystraktory i 1 odpowiedź prawidłową.	Obecność na seminariach obowiązkowa. Zaliczenie kolokwium na ocenę. Zaliczenie kolokwium testowego to osiągnięcie co najmniej 51% punktów: <13pkt. 2 16-13 pkt. 3 19-17 pkt. 3,5 21-20 pkt. 4 23-22 pkt. 4,5 25-24 pkt. 5 W przypadku nie zaliczenia testu w pierwszym terminie, wyznaczany jest termin kolejny Zgodnie z regulaminem studiów każdemu studentowi przysługują trzy terminy zaliczenia kolokwium z czego drugi i trzeci termin jest terminem poprawkowym. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej w pierwszym i drugim terminie przysługuje zaliczenie w trybie komisyjnym po uprzednim wystąpieniu pisemnym o zgodę do kierownika Kliniki.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zgodnie z nowym regulaminem studiów.:

Usprawiedliwione nieobecności na zajęciach i/ lub zaliczeniu

W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach, zaliczeniu, student zobowiązany jest powiadomić mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu lub inną osobę wskazaną przez kierownika jednostki najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia, zaliczenie, egzamin lub praktyka. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia jest dopuszczalne w sytuacji, gdy student nie mógł go dostarczyć z uzasadnionych przyczyn; wówczas dokument powinien być dostarczony z chwilą ustania przyczyny nieobecności.

Zaliczenie zajęć

W przypadku usprawiedliwionej nieobecności na zaliczeniu, studentowi przysługuje prawo do zaliczenia w kolejnym przewidzianym przez jednostkę terminie.

Nieobecność nieusprawiedliwiona stanowi podstawę do wpisania niezaliczenia przedmiotu w danym terminie. Jeśli student nie zaliczy przedmiotu w ostatnim wyznaczonym terminie przez jednostkę w danym roku akademickim, student nie uzyskuje zaliczenia zajęć z tego przedmiotu.

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z zaliczenia studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych. W przypadku drugiego terminu zaliczenia poprawkowego, student może wystąpić do Dziekana z prośbą o udział w tym zaliczeniu l obserwatora wskazanego przez samorząd studentów.

Dziekan może wyrazić zgodę na przystąpienie do zaliczenia komisyjnego w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń, co do przebiegu zaliczenia

Informacja dotycząca godzin konsultacyjnych umieszczona jest na tablicy ogłoszeń w zakładzie.

Osobą odpowiedzialną za dydaktykę jest dr n. med. Edyta Jaworska
W klinice prowadzone jest koło naukowe prowadzone przez dr n. med. Zygmunta Stopę, zygmunt.stopa@wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich